

דבר תורה לשלחן שבת

מתורת הגאון רבי אלעזר זאב רז שליט"א
רבה של תל ציון, ראש ישיבת פלא יועץ

פלא יועץ

- ימים נוראים -

וכבר אמרו על הרב האר"י ז"ל שהיה בוכה הרבה בימים האדירים האלה, והוא אמר שמי שאינו מתעורר בבכי בימים אלו הוא סימן שנפשו לא מטוהרה, או לנו, שאף שאין אנו צריכין לסימנין, וידענו נאמנה שכטומאת הנדה היה דרכנו לפני ה', אבל יש גם כן סימן מובהק בידינו האמור מפה קדוש, שהרי אין אנחנו יכולים להוציא דמעה, אלא לאחר מיצוי הנפש הרבה אולי תצא איזו דמעה, ואם היינו זוכים שהיתה נפשנו מטוהרה, פלגי מים היו יורדים מעינינו מאין הפוגות מתוך צערנו, דלא יוקיד עלמא בשלהובוי דצדק, ולא יהיה צער ומרירות לקדשא בריך הוא בשבילנו, כדאיתא באדרא קדישא שעל זה היה מצטער הרשב"י, ואנן מה נענה בתריה, וכן היה ראוי שערשנו בדמעתנו נמסה בזכרנו חרדת רבי יוחנן בן זכאי על יום הדין, ואנן מה נענה בתרייהו, על זה נאמר מה יתאוונן אדם חי וכו'.

אם היינו רואים ומרגישים בכל זה וזכה וזכה, היה ראוי שנוריד כנחל דמעה, אבל עתה אין אנחנו מרגישים בכל אלה, ואין אנחנו יכולים להצטער עליהם ולבכות כדת מה לעשות מחמת שנפשנו לא מטוהרה.

רק על זאת חזק ונתחזק להתחרט חרטה גמורה על כל מה שחטאנו ועל כל מה שקצרנו בעבודת השם יתברך, ויאמר נא ישראל, מאי דעבר עבר, מכאן ולהלאה חושבנא טבא, נשתדל בכל כחנו לנקות ידינו מכל דבר רע ומכל דהוא דננוד אסור, ולשמור ולעשות ולקיים כל דבר טוב, וה' אלהים יעזור לנו, ויכתבנו בספר חיים טובים.

(רבנו אליעזר פאפו)

ספר "פלא יועץ" ערך 'תוקע')

קדושת התפילין סגולה לתורה

וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך (כה, י')

נאמר בתורה (פרשת עקב י, יב): "ועתה ישראל, מה ה' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' אלקיך, ללכת בכל דרכיו ולאהבה אותו, ולעבוד את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך. לשמור את מצות ה' ואת חוקותיו אשר אנכי מצוך היום לטוב לך". הרי לנו שהקב"ה רוצה ליראה ממנו, לאהוב אותו ולשמור חוקיו.

אכן, צריך להבין, הרי יש כאן כמה דברים, ואם כן מהו שאמר "כי אם" וכו'. גם רבותינו בגמרא ברכות דף לג: שאלו מהו "כי אם ליראה", אטו יראה מילתא זוטרתא היא?! וכי היראה דבר קטן הוא. וא"כ מה הוא "כי אם"?

ובדרך דרש ורמז אפשר לפרש את הפסוק, על ידי מה שאמרו חז"ל: אמרו ישראל לפני הקב"ה: רצוננו לעסוק בתורה. אמר להם: הניחו תפילין, ומעלה אני עליכם כאילו אתם עוסקים בתורה יומם ולילה.

וצריך להבין, כיצד על ידי התפילין תושלם לימוד התורה? אכן, הנה מה תכלית לימוד התורה? אך באמת תכליתה היא להגיע "ליראת שמים" וכמו שאמר רבא בגמרא ברכות (דף יז). "תכלית חכמה - תשבוה ומעשים טובים, שנאמר ראשית חכמה יראת ה'". והרי סגולה זו נמצאת בהנחת התפילין כי אמרו רבותינו בברכות (דף ו). "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך - אמר ר' אליעזר הגדול אלו תפילין שבראש", והיינו ששם "ש ד י" יש בקמט וברצועות. ולכן כאשר מניחים תפילין, שורה יראה עלינו, ואזי מגיעים לתכלית, שהוא יראת ה'.

ואם כן אפשר לרמוז שזהו שהפסוק אומר: "ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה" - כלומר שתזהרו בתפילין ובקדושתן, וכאשר תעשו כן אזי ממילא תזכו לשמירת התורה ולאהבה אותו ולשמור חוקיו לטוב לך.

שבת שלום ומבורך!

שואל ומשיב

נערך על פי תשובות שהשיב מורנו הרב שליט"א בכתב ובעל פה.
כאן הובאו המסקנות בקצרה, ועוד חזון למועד אי"ה

ברכת שהחיינו בהדלקת נרות בראש השנה

שאלה: האם אשה מברכת "שהחיינו" בהדלקת נרות בליל ראשון של יום טוב דראש השנה.
תשובה: עדיף שתשמע את ברכת שהחיינו בקידוש.

זמן הדלקת נרות בליל שני של ראש השנה

שאלה: מתי עדיף שהאשה תדליק נרות בליל יו"ט שני של ראש השנה, האם לפני השקיעה כמו בערב שבת, או בליל יום טוב.
תשובה: יכולה להדליק כפי שתרצה, אך כשמדליקה צריכה ליהנות מהנרות כגון לעת ערב. ומ"מ עדיף שלא להדליק אלא בלילה.

שאלות ניתן להפנות לת.ד. 57124 ירושלים, או בפקס: 02-9709118,

או דרך מערכת הגליון בדוא"ל: dvartora1@gmail.com

אבו יקרה

באחת השנים הורה רבי ישראל "בעל שם טוב" לתלמידו רבי זאב קיציס ללמוד את הכוונות של תקיעת שופר, כי ברצונו שהוא יהיה התוקע בבית מדרשו. למד רבי זאב את הכוונות, ומאחר שמדובר בהרבה כוונות, שיש בהן פרטים רבים, רשם אותן על דף נייר שהניחו בכיס בגדו, כדי שיוכל להביט ברשימות הללו בעת התקיעות.

דבר זה לא מצא חן בעיני הבעש"ט, ומן השמים גרמו לכך שהנייר נעלם.

בעת שהגיע רבי זאב לסידור התקיעות, החל לחפש את דף הנייר ונחרד לראות שהוא איננו עמו. הדבר גרם לו שברון לב, שכן מתוך כך שסמך על הרשימות לא שינן כראוי את הכוונות, ועתה לא ידע מה לכוון. מתוך כאב לב ומרירות עצומה פרץ בבכי מר ונאלץ לסדר את התקיעות בלי שום כוונות.

אחרי התפילה אמר לו הבעש"ט:

בהיכל המלך יש הרבה חדרים והיכלות ויש מפתחות שונים לכל דלת. אך באמצעות הגרון ניתן לפתוח את כל השערים. הכוונות הינן המפתחות לשערים של מעלה, ולכל שער והיכל דרושה לכן כוונה אחרת. אולם 'לב נשבר' הוא הגרון החזק אשר פותח את כל השערים כולם.

נצור לשונך מספר "חפץ חיים"

ג. אך יתחלק זה הדין לפרטים אחדים וכמו שאבאר, דאם הוא איש בינוני כסתם איש ישראל, שדרכו להשמר מחטא ונכשל בחטא רק לפעמים, ויש לתלות שעשה דבר זה שלא במתכוין, או שלא היה יודע שדבר זה אסור, או שהיה סבור שהוא חומרא ומדה טובה בעלמא, שהכשרים נזהרין בזה, אזי אפילו ראוהו כמה פעמים שעבר על זה, בודאי יש לתלות בזה, ואסורים לגלותו, כדי שלא יהיה לבו בעיני עמו, ואפלו בעיני עצמו גם כן לא יתבזה, ואסור לשנוא אותו עבור זה, דצריך לדונו לכף זכות, והוא מצות עשה דאורייתא של "בצדק תשפוט עמיתך" לכמה פוסקים.

המדור להצלחת א. ש. ב. ה. תחי'

הספר

ימי רצון

הלכות והנהגות לימי חודש אלול

דברי מוסר מעוררי לבבות בלשון צחה ומאירה

הכנה אמיתית לימים הנוראים

ובסוף הספר "סדר הסליחות המהודר"

מאת הגאון הגדול כמהר"ר **אלעזר זאב רז** שליט"א בעל שו"ת מציון אורה ושא"ס, רבה של תל ציון

להזמנות: 054-845-6041 או 02-9709118

ימי רצון הכנה לימי הרחמים והסליחות

אפילו יודע בעצמו שחטא חטאים רבים והרשיע עד לשמים מאד, אף על פי כן הקב"ה מקבלו אליו ומצפה מתי ישוב בתשובה.

כיצד היא "התשובה"? בפיוך ובלבבך לעשותו - כלומר אם החלטנו במחשבה ובלב שאכן 'רצוננו לעזוב דרכנו הרע והבלתי טוב, ולחזור להתנהג בטוב' (כל אחד לפי דרגתו), כבר אנחנו נכנסנו אצל המלך והוא מחייך אלינו ושמה לקראתנו.

אולם, אחר כך צריכים להוכיח זאת. כיצד? הנה מי שנטמא בשרץ הרי כשירצה להטהר משליך השרץ מידי, ואחר כך מנקה גופו וצפרניו מכל "חציצה", ויורד וטובל - ונטהר. כמו כן אנחנו, על ידי התשובה בדיבור ובמעשה.

הגליון יוצא לאור על ידי מוסדות "מתן תורה" (ע"ר). ת.ד. 57124 ירושלים

www.MatanTorah.org

לקבלת הגליון בדוא"ל שלחו ל: dvartora1@gmail.com